Utrecht, 31 maart 2022

Betreft: **Concrete ideeën voor gedragen mobiliteitsbeleid**

Geacht nieuw gekozen raadslid,

Allereerst van harte gefeliciteerd met uw benoeming. De komende 4 jaar kunt u veel betekenen voor uw gemeente.

Mobiliteit is daarbij een belangrijk onderwerp. U gaat daarover de komende tijd afspraken maken in het coalitieakkoord of de nieuwe wethouder kritische vragen stellen.
Een bereikbare gemeente met oog voor duurzaamheid, wat kunt u daarin betekenen?

Wij zetten de aandachtspunten voor schone mobiliteit in uw gemeente op een rij in bijgevoegde brochure.

Ook verzamelden wij elf concrete projectideeën waarmee uw gemeente lokale bedrijven kan betrekken en inspireren bij het overstappen naar zero-emissie transport.

Wij hopen u hiermee te inspireren om de komende 4 jaar aan de slag te gaan met duurzaam vervoer in uw gemeente. Wij wensen u daarbij veel succes.

Mocht u vragen hebben, neem dan gerust contact op.

Met vriendelijke groet,

Nienke Onnen

Sr. Projectleider duurzame mobiliteit
Stichting Natuur & Milieu
M. 0646833861 | E. n.onnen@natuurenmilieu.nl | W. www.natuurenmilieu.nl

KIES VOOR SCHONE MOBILITEIT

Kansen voor Nijmegen om nu aan de slag te gaan.

NATUUR & MILIEU

AANDACHTSPUNTEN VOOR NIJMEGEN:

Een bereikbaar Nijmegen met oog voor duurzaamheid, dat wilt u ook. Mobiliteit zorgt voor verbinding en bedrijvigheid. Dat mensen naar hun werk en sociale activiteiten kunnen. Maar al die vervoersbewegingen zorgen ook voor uitstoot van schadelijke stoffen en maken onze steden steeds voller en drukker. Wij zetten de aandachtspunten voor Nijmegen op een rij.

U kunt zorgen dat inwoners straks ook goed A naar B kunnen reizen, zonder dat dit ten koste gaat van het klimaat, ruimte en schone lucht. De oplossing? Maak straten weer openbare ruimte.

BEVINDING UIT ENQUETE

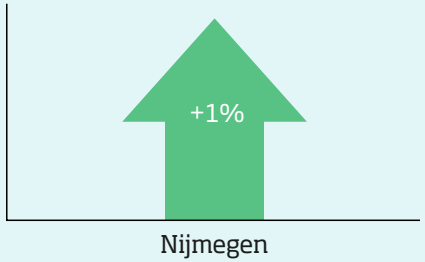
Uit een opinieonderzoek onder van de inwoners van G40-gemeenten in opdracht van Natuur & Milieu blijkt:

- Bijna twee op de vijf (38%) stedelingen zou een deelauto overwegen als deze dichtbij staat en niet duurder is dan de eigen auto;
- Een ruime meerderheid van de stedelingen (57%) steunt het verminderen van het aantal parkeerplaatsen voor meer groen en deelmobiliteit in de straat.

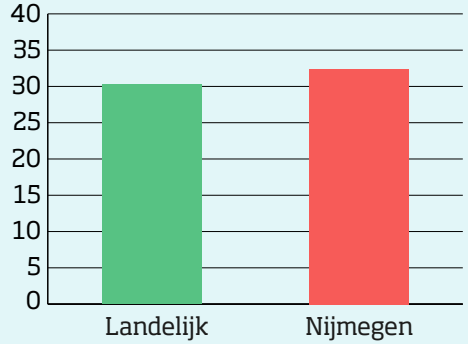

Nijmegen scoort minder goed op de volgende punten:

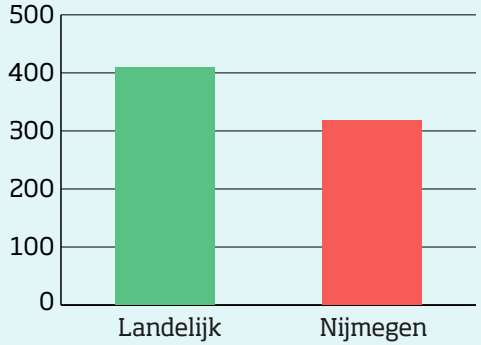
Recente toename autobezit per huishouden

Luchtkwaliteit - Blootstelling aan fijnstof en stikstof (ug/m³)

Aantal laadpunten (per 100.000 inwoners)

KIEZEN VOOR DUURZAME MOBILITEIT BETEKENT KIEZEN VOOR:

Een levendig stadscentrum: Een autoluw en sfeervol centrum is aantrekkelijk voor bezoekers. Fietsers en voetgangers zijn belangrijker voor de winkelomzet dan gedacht. Hogere parkeertarieven leiden bovendien niet per se een lagere omzet voor winkeliers.

Betere bereikbaarheid: Wilt u Nijmegen beter bereikbaar maken? Investeer dan in OV en fiets: dat is drie tot vier keer effectiever dan auto-relateerde maatregelen.

Meer ruimte: Wist u dat alle parkeervakken in Nederland in totaal zo'n 13.000 voetbalvelden beslaan? Auto's staan bijna altijd stil en iedere geparkeerde auto neemt 12m² in beslag. Elke deelauto vervangt gemiddeld 3 tot 11 privéauto's op straat. Reken maar uit hoeveel extra woningen, recreatie of groen dat voor Nijmegen oplevert!

Schone lucht: Zonder actie voldoet Nijmegen in 2030 niet aan de nieuwe WHO-normen voor luchtkwaliteit (o.a. fijnstof en stikstofdioxide). Door te kiezen voor minder autobezit, elektrisch vervoer en te investeren in fietsen en lopen kunt zelf zorgen voor schone lucht in uw gemeente.

GA DIRECT AAN DE SLAG MET SCHONE MOBILITEIT:

Richt de straten in voor de mensen, niet voor verkeer

- Een veilige en aantrekkelijke straat nodigt uit om te lopen of fietsen. Maak straten fijn om in te leven, niet alleen om door te rijden.
- Kies voor een autovrij of autoluw centrum: stimuleer parkeren aan de rand van de stad.
- Creer autovrije schoolstraten, fiets- en leefstraten.
- Hanteer het STOMP-principe (Stappen, Trappen, OV, MaaS, Privéauto) bij nieuwe gebiedsontwikkeling.

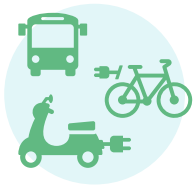
Investeer in lopen en fietsen

- Zorg voor voorzieningen dichtbij de mensen. Als de winkel, dokter of bibliotheek in de buurt is, dan nodigt dat uit om te lopen of fietsen.
- Investeer geld en ruimte voor een fijnmazig loopnetwerk met een hoge ruimtelijke kwaliteit.
- Zorg voor brede stoepen en fietspaden: en vergeet het onderhoud daarvan niet.
- Stimuleer de loop- en fietscultuur: zorg er voor dat mensen voor school en sportclub de auto laten staan. Heeft uw gemeente bijvoorbeeld al een fietsambassadeur?

Zet in op deelmobiliteit

- Formuleer concrete doelen en ambities voor deelmobiliteit in de mobiliteitsvisie.
- Zorg voor een goed aanbod qua beschikbaarheid, kosten, loopafstand, keuze auto/vervoerstypen.
- Geef eenduidige sturing aan deelmobiliteit in de parkeerverordening en APV.
- Maak het makkelijk een standplaats en parkeervergunning aan te vragen. Heeft u al één loket hiervoor?
- Stel eerlijke tarieven in die vergelijkbaar zijn met de parkeervergunningen van bewoners.
- Geef autodelen een kans om te groeien in uw gemeente: zorg voor goede informatie en promotie.

Maak werk van mobiliteitshubs

- Maak mobiliteitshubs een integraal onderdeel van het mobiliteits- en lokale energiebeleid: als facilitator van deelmobiliteit, multimodaal reizen, elektrificatie en slim laden, eventueel in combinatie met een buurtaccu.
- Zorg voor een divers aanbod van vervoermiddelen (fiets, auto, cargobike etc) dat aansluit bij de locatie-specifieke behoefte.
- Creer een netwerk van mobiliteitshubs op verschillende schaalniveaus: buurt, wijk en stad.
- Zorg voor uniforme beeldmerken voor de herkenbaarheid bij gebruikers.

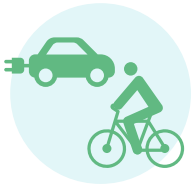
Verminder parkeerruimte en autobezit met actief parkeerbeleid

- Hang, met betaald parkeren, een prijskaartje aan de ruimte die auto's innemen.
- Stel doelen voor het terugdringen van het aantal auto's per huishouden of per 100.000 inwoners.
- Werk bij nieuwbouw van woningen met een mobiliteitsnorm in plaats van parkeernorm: verlaag het aantal parkeerplaatsen als er deelmobiliteit wordt ingezet.
- Ontmoedig het bezit van een 2e of 3e auto (geen parkeervergunning of hoger tarief).

Ga aan de slag met een werkgeversaanpak

- Maak afspraken met de grootste werkgevers in uw gemeente, bijvoorbeeld in een green deal.
- Zorg voor adviesdiensten die bedrijven helpen hun mobiliteit te verduurzamen: bijvoorbeeld voor hun mobiliteitsbeleid, stimuleren OV en fietsgebruik en (hybride) thuiswerken
- Ga aan de slag met probeeracties voor het gebruik van (een combinatie van) e-bike, OV, deelmobiliteit, P+R.

Geef als gemeente het goede voorbeeld

- Vervang uw eigen wagenpark, kies voor elektrisch vervoer.
- Stimuleer fietsen naar het werk.
- Gebruik als gemeente zelf ook elektrische deelauto's of wordt launching customer van een mobiliteitshub.
- Zet in op zero-emissie vervoer in al uw aanbestedingen, ook voor diensten!

Voor meer informatie over mobiliteit in de stad zie onze website

NATUUR & MILIEU

SCHONE STADSLOGISTIEK DICHTERBIJ

Projectideeën voor gemeenten om zero-emissie stadslogistiek te bevorderen

oktober 2021

NATUUR & MILIEU

INHOUD

Inleiding 3

Leeswijzer 4

Samenvatting maatregelen voor ZE-stadslogistiek 6

1. Inzet duurzaamheidsambassadeurs 7
2. Congres of evenement 9
3. Lokaal Convenant 11
4. Wedstrijd 13
5. Logistieke Hub 15
6. Cargo Bike Hub / P+R 17
7. Stop & drop 19
8. Deelmobiliteit 21
9. Subsidieregeling 23
10. Uitprobeeraanbod 25
11. Adviesdiensten 27

INLEIDING

Winkels, bedrijven en horecazaken in de Nederlandse binnensteden en winkelstraten worden wekelijks of dagelijks bevoorraad. Bestelauto's en vrachtwagens brengen de verkoopwaar waar de winkelier zijn brood mee verdient. Stadslogistiek is economisch waardevol maar vormt ook een belangrijke bron van CO2-uitstoot en luchtvervuiling (zie figuur 1).

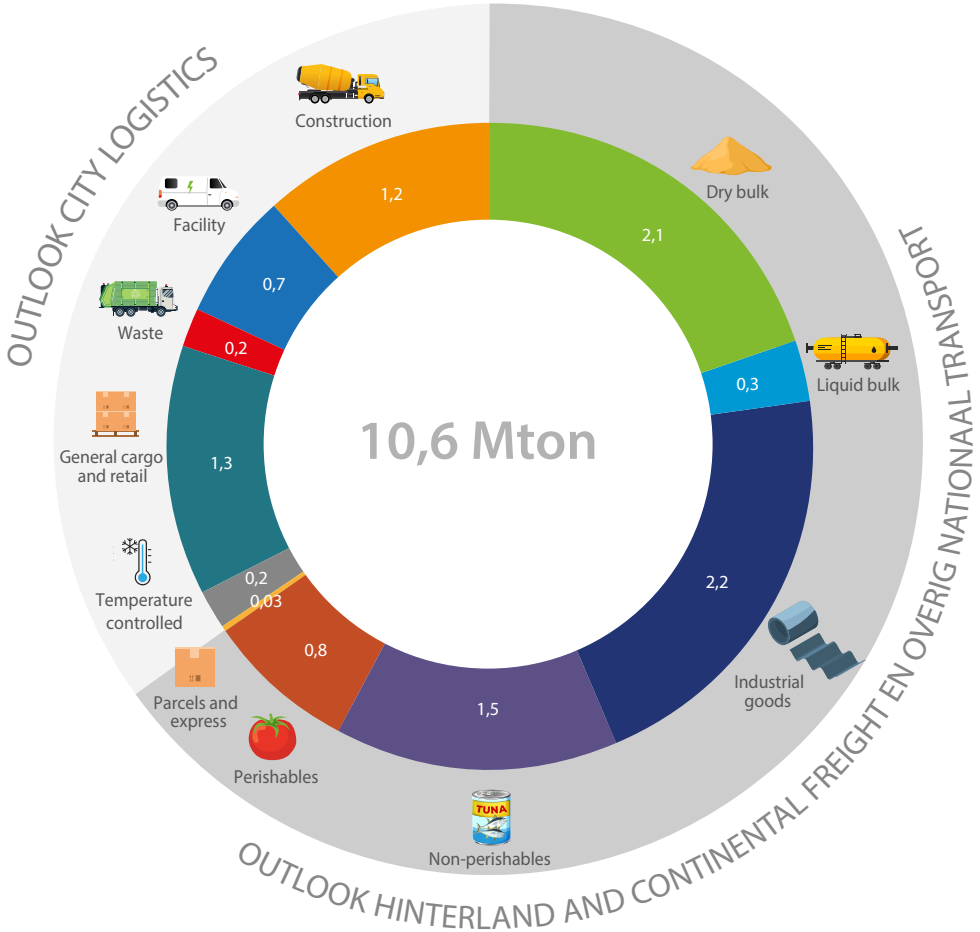
In het Klimaatakkoord is daarom afgesproken om in 2025 in dertig tot veertig steden zero-emissiezones voor stadslogistiek invoeren. In de Uitvoeringsagenda Stadslogistiek heeft het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat samen met andere organisaties afgesproken wat de uitgangspunten en richtlijnen zijn voor deze zero-emissie zones.[2] Gemeenten zijn daarbij verantwoordelijk voor lokale invoering van deze zones.

Welke rol pakt uw gemeente?

De komende jaren moeten gemeenten en ondernemers gezamenlijk invulling geven aan duurzame stadslogistiek. Vanuit de regulerende en beleidsmatige rol zorgt de gemeente voor kaders en regels voor de invoering van de zero-emissiezones. Gemeenten stellen een stappenplan op dat de invoering van de zone beschrijft, werken het Verkeersbesluit uit en zorgen voor een laadvisie die toeziet op de uitrol van voldoende en passende laadinfrastructuur.

Daarnaast heeft de gemeente de taak om de overgang naar zero-emissie stadslogistiek te stimuleren en lokale ondernemers te ondersteunen in dit proces. Ondernemers zien uitdagingen maar ook kansen en oplossingen. De verschillende segmenten binnen de stadslogistiek lopen daarbij tegen uiteenlopende vraagstukken aan, zie tabel 1. Ieder segment vraagt dus om zijn eigen benadering en ondersteuning vanuit de gemeente. Gemeente kunnen daarbij kiezen om te faciliteren, stimuleren, coördineren en te experimenteren.

Figuur 1: Overzicht van de totale CO2-uitstoot van het goederenvervoer in Nederland in 2019 met een uitsplitsing naar segmenten. Bron: Topsector Logistiek[1]

1 *Topsector Logistiek (1 maart 2021). Decamod: effecten CO2-reductiemaatregelen inzichtelijk.*
2 *Rijksoverheid (9 februari 2021). Uitvoeringsagenda Stadslogistiek.*

Kiest uw gemeenten ook een actieve rol? Informatievoorziening is cruciaal om te zorgen voor bekendheid en kennis over de zero-emissiezone. Uit een steekproef in Amsterdam bleek dat circa 50% van de MKB ondernemers nog niet op de hoogte was van de zero-emissiezone.[3] Om een soepele overgang te verzekeren is echter meer nodig dan informatievoorziening. Zeker als uw gemeente ambities heeft die verder gaan dan één op één vervanging van fossiele voertuigen voor zero-emissie voertuigen. Ondernemers willen bovendien ook een handelingsperspectief: wat kunnen zij doen? Diverse typen projecten zijn denkbaar om ondernemers te inspireren, enthousiasmeren en te activeren om aan de slag te gaan met nieuwe, slimme en duurzame oplossingen.

Brochure met projectideeën om lokale ondernemers te activeren

In deze brochure zet Natuur & Milieu diverse mogelijkheden op een rij om vanuit een gemeente lokale bedrijven te ondersteunen bij de overstap naar zero-emissie vervoer. De brochure bestaat uit elf hoofdstukken met verschillende projectideeën. Bij elk type project is tevens een inspirerende pilot of voorbeeldproject weergegeven. De geselecteerde projectideeën richten zich met name op het ondersteunen van het MKB. Voor hen is logistiek vaak niet hun kernbezigheid waardoor de overgang naar zero-emissie stadslogistiek een grotere uitdaging vormt.

Laat u inspireren door deze brochure en sla de handen ineen met lokale ondernemers om uw gemeente voor te bereiden op zero-emissielogistiek!

3 *Vervoerregio Amsterdam (22 juli 2021). Faciliteren en communiceren om duurzame stadslogistiek te laten slagen*

LEESWIJZER

In deze brochure wordt voor ieder project dat duurzame stadslogistiek bevordert uitgelegd wat dit inhoudt en hoe het gerealiseerd kan worden. Per project worden de individuele voordelen benoemd en voor meer algemene voordelen wordt (waar van toepassing) onderstaande checklist getoond. In elk hoofdstuk tonen we een voorbeeld van een succesvol (afgerond) project.

Voordelen voor uw gemeente	Uitleg
 Voertuigemissies reduceren	Het project bevordert zero-emissie oplossingen die de emissies (CO_2, stikstof, fijnstof en/of geluid) verminderen. Dit kan bijv. door gebruik te maken van elektrisch/waterstof vervoer, een bakfiets of door het verminderen van het aantal verplaatsingen.
 Haalbaarheid dichterbij voor MKB	Het project verlaagt de kosten van de investering in een logistiek schone of efficiënte oplossing voor het MKB, of het neemt eventuele investeringsrisico's weg. Hiermee draagt het project eraan bij dat dit aantrekkelijker wordt voor kleine bedrijven om erin mee te gaan.
 Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	Het project zorgt ervoor dat het aantal voertuigbewegingen en de benodigde ruimte voor parkeerplaatsen omlaag kan, bijvoorbeeld doordat er gebruik wordt gemaakt van kleinere vervoermiddelen (bakfiets) of doordat er minder voertuigen nodig zijn (deelauto).

Tabel 1: Uitdagingen en oplossingen voor duurzame stadslogistiek per logistiek segment

Segment	Kenmerken & uitdagingen	Oplossingsrichting
Algemeen	• Betaalbaarheid, informatie over totale kosten over de gehele levensduur en financiering van voertuigen • Beschikbaarheid van verschillende type voertuigen en levertijden • Onbekendheid met zero-emissie zones • Uitstelgedrag	• Landelijk en Europees be-leid (regels, subsidies) • Communicatie en voor-lichting
Vers - Retail food (hotel, restaurants, cafés) • Supermarktbelevering • Groothandel • National specialist • Lokale specialist • Markthandelaar • Maaltijd- en boodschappen-bezorging	• Gekoeld transport: verse en diepgevroren producten; • Supermarkt- en grote horecabelevering is geoptimaliseerd; • Overige: hoge leverfrequentie, meerdere ontvangers per voertuig, weinig bundeling; • Markthandelaren: trekgewicht en actieradius bedrijfswagen met aanhanger; • Trend thuisbezorging;	• Ontkoppelpunten voor vrachtwagens; • Gebruik van een (vers) hub; • Laad- en losplekken met voorziening voor koelmotor • Inzet vrachtfiets of LEV voor markten, maaltijd- en boodschappenbezorging; • Deelmobiliteit voor maaltijdbezorging;
Retail non-food - stukgoederen • Ketens • Kleinere zelfstandige ondernemers / speciaalzaken	• Keten belevering is geoptimaliseerd; • Hoge leverfrequentie; • Speciaalzaken: meerdere ontvangers per voertuig, weinig bundeling; • Speciale vereisten vanwege formaat of gewicht grote stukgoederen of vervoerswijze zoals kledingrek;	• Ontkoppelpunten voor vrachtwagens; • Gebruik van een hub; • Gebruik van post en pakketdiensten; • Zelfstandige ondernemers: deelmobiliteit;
Facilitaire goederen en diensten • Facilitaire goederen, kantoorbevoorrading • Zorg- en cultuursector • Monteurs en onderhoudsdiensten	• Ad hoc belevering en ritten; • Diensten: bestelwagen dient ook voor opslag gereedschap en materialen; • Diensten: betreft relatief veel MKB bedrijven met bestelauto's;	• Gezamenlijke inkoop; • Gebruik van een hub; • Diensten: inzet vrachtfiets of LEV, deelmobiliteit;
Post en pakket	• Ad hoc belevering en ritten; • Heel veel (kleine) leveringen op verschillende adressen; • Zelfstandige onderaannemers;	• Inzet vrachtfiets of LEV; • Pakketlockers en afhaalpunten;

Bron: Gebaseerd op bevindingen Outlook city logistics (2020)[4] Topsector logistiek en Blauwdruk Whitelabel Stadshub (oktober 2019) Goedopweg[5]

4 *Topsector Logistiek: Outlook City Logistics 2020*
5 *Goedopweg: Blauwdruk Whitelabel Stadshub 2019*

SAMENVATTING MAATREGELEN VOOR ZE-STADSLOGISTIEK

Categorie	Type maatregel	Omschrijving	Case
Communicatie	Inzet Duurzaamheids-ambassadeurs	Een programma vanuit de gemeente waarbij lokale koploperbedrijven het goede voorbeeld geven voor de transitie naar duurzame logistiek aan andere, kleinere bedrijven.	Duurzame koplopers in Rotterdam
	Webinar/ Congres	Organiseer een webinar of congres over duurzame stadslogistiek om bedrijven, kennisinstellingen en organisaties aan elkaar te verbinden. Dit zorgt voor kennisdeling en hiermee kunnen veel ondernemers uit de regio worden bereikt.	Webinar Zero-emissie Stadslogistiek door Logistics Valley
Participatie	Lokaal convenant	In een lokaal convenant maakt de gemeente afspraken met lokale stakeholders over zero-emissie stadslogistiek. Dit omvat een tijdpad, afspraken over verantwoordelijkheden en acties. De ondertekenaars van het convenant vormen een afspiegeling van het bedrijfsleven in de stad.	Convenant Zero-Emissie Stadslogistiek Rotterdam
	Wedstrijd	Organiseer een wedstrijd of 'hackathon' waarbij bedrijven en/of studenten oplossingen aandragen voor duurzame stadslogistiek.	CargoBikathon 2021 - gemeente Groningen
Zero-emissie faciliteren	Logistieke Hub	Een 'whitelabel' logistieke hub is een distributielocatie aan de rand van de stad waar goederenstromen worden gebundeld en vervolgens met zero-emissie vervoermiddelen naar de bestemming in de stad worden gebracht.	Stadsdistributie Zutphen
	Cargo bike hub / P+R	Een cargo bike hub is een openbare voorziening waar bedrijven goederen overpakken van reguliere bestelauto's op zero-emissie vervoermiddelen, zoals een elektrische bakfiets.	Logistieke cargo-bikehub door Depot.Bike
	Stop en Drop	Een locatie waar leveranciers van winkels en horeca hun vrachtvoertuig kunnen aansluiten op stroomvoorzieningen om de uitstoot ter plekke te reduceren.	Stop & Drop Maastricht i.s.m. Zuid-Limburg Bereikbaar
	Deelmobiliteit	Een voorziening van gedeelde zero-emissie vervoermiddelen waarvan meerdere ondernemers gebruik kunnen maken voor hun logistiek.	Duurzame deelauto voor ondernemers in Venlo
Stimuleren	Subsidieregeling	Gemeenten, provincies of de Rijksoverheid kunnen subsidies verstrekken aan bedrijven om de aanschaf van zero-emissie vervoermiddelen of het implementeren van duurzame bedrijfsprocessen te stimuleren.	Subsidie voor elektrische vrachtfietsen en bestelauto's in Gelderland
	Uitprobeeraanbod	Het aanbieden van (gratis) zero-emissie vervoermiddelen, zoals een bakfiets, zodat bedrijven gemakkelijk kennis kunnen maken met de voordelen ervan.	Uitprobeeraanbod e-cargobike door Groningen Bereikbaar
	Adviesdiensten	Voorzie lokale ondernemers van advies in het verduurzamen van hun logistieke processen, de voordelen van zero-emissie vervoermiddelen of vragen over de ZE-zone.	Logistiek Makelaar - Bereikbaar Haaglanden

1. INZET DUURZAAMHEIDSAMBASSADEURS

Wat: Ga de samenwerking aan met duurzaamheidsambassadeurs. Bedrijven die voorop lopen in verduurzaming kunnen inspiratie bieden en als goed voorbeeld dienen voor andere bedrijven. Om het contact, inspiratie en kennisuitwisseling tussen bedrijven te faciliteren kan een gemeente gebruik maken van duurzaamheidsambassadeurs. De groep van duurzaamheidsambassadeurs bestaat bij voorkeur uit een diverse groep van kleinere ondernemers en grotere bedrijven die zich betrokken tonen bij de duurzame ambities van de stad of gemeente. Hun voornaamste functie is om aanjager te zijn van de transitie naar duurzame, toekomstbestendige stadslogistiek. Ook kan deze groep als sparringpartner dienen voor de gemeente bij vraagstukken waarbij de expertise van koplopers vereist is. Het belangrijkste is dat zij op een inspirerende en innovatieve manier uitvoering geven aan hun duurzaamheidsambities. Gemeenten en bedrijven maken onderling afspraken wat het ambassadeurschap inhoudt en welke activiteiten de partijen daarin uitvoeren.

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Het grootste voordeel van het inzetten van duurzame ambassadeurs is dat het voor andere bedrijven inspirerend werkt en voor kennis-uitwisseling zorgt. Ook is het gunstig voor de gemeente dat ze de lokale duurzaamheidsambassadeurs kan raadplegen en gebruik kan maken van hun expertise en ervaringen met duurzame, logistieke oplossingen.

Voordelen		Uitleg
	Voertuigemissies reduceren	✔
	Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✔
	Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	✔

Initiatiefnemer: De gemeente kan een podium bieden aan ondernemingen die al stappen hebben gezet in de verduurzaming van hun vervoer of aanpassing van hun logistieke proces. Ook kan de gemeente een project of activiteiten starten om lokale bedrijven te inspireren met goede voorbeelden. Doel is het creëren van een netwerk zodat bedrijven onderling kennis en ervaringen uit kunnen wisselen. Hiervoor is zichtbaarheid belangrijk. De gemeente kan daarin een faciliteerde rol spelen, bijvoorbeeld door het organiseren van een evenement, netwerkactiviteiten of het beschrijven van een praktijkvoorbeeld op de gemeentelijke website.

Financiering: Inzet van ambassadeurs is een laagdrempelige activiteit die met een beperkt budget kan worden uitgevoerd. De kosten voor de gemeenten hebben betrekking op het onderhouden van contact met de ambassadeurs, het uitvoeren van communicatieactiviteiten bijvoorbeeld via een website of het organiseren van activiteiten of een evenement. Het uitdragen van ambassadeurschap komt verder voor de rekening van individuele bedrijven en organisaties.

Voorbeeldproject

Duurzame koplopers in de gemeente Rotterdam

Projectomschrijving

De gemeente Rotterdam vraagt koploperbedrijven zich actief in te zetten als ambassadeur voor duurzame stadslogistiek. De ambassadeursrol van bedrijven is door de gemeente Rotterdam vastgelegd in het Convenant ZES. Met de ondertekening van het convenant spreken zij hun steun uit voor de invoering van de ZES-zone en worden zij ambassadeurs van het convenant en verduurzaming van hun logistieke segment in het bijzonder. Van ambassadeurs wordt verwacht dat zij andere bedrijven informeren en enthousiasmeren, kennis en ervaring delen en actief bijdragen aan de communicatie van logistiek010. De gemeente Rotterdam heeft de website logistiek010.nl opgezet die fungeert als online community en platform met duurzame voorbeelden. Op deze website worden de duurzame, logistieke oplossingen van (grote en kleine) bedrijven gedemonstreerd.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

Gemeente Rotterdam, onbepaalde tijd

Bijzonder aan dit project

Het ambassadeurschap is in Rotterdam ingebed in het ZES convenant en het bredere programma van logistiek010. Dit laatste is een brede online community waarbij ruim 2.200 organisaties zijn aangesloten. Dit zijn o.a. logistieke bedrijven en bedrijven die gebruik maken van logistieke diensten. De online community wordt gebruikt om bedrijven op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen rondom stadslogistiek, om besluiten te communiceren, kennis of concrete handvatten aan te bieden én als netwerk waar bedrijven ervaringen kunnen uitwisselen. Tevens kunnen bedrijven gebruik maken van adviesdiensten. Via de website logistiek010 kunnen zij ook in contact blijven met de bredere community van bedrijven die zich bezighouden met zero-emissie stadslogistiek.

Aan ambassadeurs wordt gevraagd om actief bij te dragen aan content voor de website logistiek010, zoals bijvoorbeeld interviews.

Resultaten en lessen

Bedrijven die koplopers zijn op het gebied van efficiënte en emissievrije stadslogistiek zijn graag bereid om hun kennis en ervaring te delen. Deze bedrijven kunnen een netwerk vormen en als aanspreekpunt dienen voor partijen die zelf ook aan de slag willen. Ook kunnen zij bijdragen aan het enthousiasmeren en inspireren van andere bedrijven.

Een gemeente kan ambassadeurs inzetten als onderdeel in een groter programma maar kleinere gemeenten kunnen duurzame koplopers ook een podium bieden op hun eigen website over duurzame stadslogistiek.

Meer informatie

Zie voor meer informatie https://logistiek010.nl/

2. CONGRES OF EVENEMENT

Wat: Organiseer een congres of evenement. Een congres is een goed middel om te informeren, partijen te verbinden en te zorgen voor kennisdeling over duurzame stadslogistiek. De gemeente kan een event gebruiken om lokale ondernemers te informeren over de zero-emissiezone (bijvoorbeeld de toegangsregels, of processtappen) en om bedrijven of andere organisaties die zich bezighouden met stadslogistiek aan elkaar te verbinden. Koploperbedrijven kunnen bijvoorbeeld hun praktijkervaringen met zero-emissie oplossingen delen en kennisinstellingen kunnen hun onderzoeksbevindingen uit pilot of demonstratieprojecten presenteren (eventueel in samenwerking met bedrijven). Het evenement kan op een fysieke locatie plaatsvinden of online, bijvoorbeeld middels een webinar. De thematiek van het evenement kan zich specifiek richten op duurzame stadslogistiek maar het is ook mogelijk dit duurzame stadslogistiek onderdeel te maken van een breder evenement over ondernemen omdat zo de doelgroep van MKB-bedrijven optimaal wordt bereikt.

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Een evenement kan bijdragen aan de bekendheid, bewustwording en kennis over de zero-emissiezone en duurzame logistiek bij lokale (MKB) bedrijven. Het infomeren, verbinden en delen van kennis draagt bij aan het creëren van draagvlak en zorgt dat bedrijven eerder concrete stappen gaan zetten.

Voordelen		Uitleg
	Voertuigemissies reduceren	
	Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✔
	Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	

Initiatiefnemers: De gemeente neemt het initiatief en kan het evenement eventueel in samenwerking met de lokale ondernemersvereniging of brancheorganisaties organiseren.

Financiering: Projectkosten kunnen relatief beperkt blijven en betreffen de inzet van medewerkers van de gemeente voor de inhoudelijke vormgeving van het evenement en eventueel de huur van de locatie (incl. kosten voor catering) of digitale hulpmiddelen (zoals huur studio of webinarkosten). Eventueel kunnen medeorganisatoren ook een deel van de kosten voor het congres dragen.

Voorbeeldproject

Webinar 'Stap in Zero-Emissie Stadslogistiek - Gelderland' i.s.m. Logistics Valley

Projectomschrijving

Op 24 juni 2021 organiseerden de provincies Gelderland en Overijssel in samenwerking met Logistics Valley het webinar 'Stap in Zero Emissie Stadslogistiek'. Bij dit webinar kwamen regionale ondernemers en gemeenten bij elkaar om kennis over zero-emissie stadslogistiek te delen, te leren van cases van koploperbedrijven en informatie uit te wisselen over de consequenties van verduurzaming van logistiek voor bedrijven en gemeenten. De bijeenkomst vond plaats in een studio setting en werd live uitgezonden. Tijdens het webinar werd het 'wat' en 'waarom' van duurzame stadslogistiek uitgelegd en werd aan de ondernemers het vooruitzicht van de transitie naar duurzame stadslogistiek geschetst. Dit door zowel grote als kleine ondernemers aan het woord te laten die al actief zijn met duurzame mobiliteit en de invulling ervan. Hierdoor wordt het tastbaarder voor alle MKB'ers.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

24 juni, webinar in de namiddag (16.00-17.00h)

Bijzonder aan dit project

Een webinar is bij uitstek geschikt om op interregionaal niveau ondernemers en gemeenten met elkaar in contact te brengen. Voor ondernemers is een voordeel dat zij veel van elkaar kunnen leren en niet elk opnieuw het wiel hoeven uit te vinden. Ook zien ze op een regionaal webinar in één keer de belangrijkste gevolgen voor hun bedrijf in een groter gebied. Voor gemeenten is het voordeel dat ze niet elk afzonderlijk een webinar hoeven te organiseren. Kleinere gemeenten hebben ook niet altijd een specifieke beleidsmedewerker op mobiliteit of logistiek dus zij kunnen van de kennis van grotere gemeenten profiteren door gezamenlijk hierin op te trekken. Ook maakt het webinar onderdeel uit van een reeks van meerdere thematische webinars over zero-emissie stadslogistiek. Hierdoor vormt uiteindelijk een netwerk van partijen die bij dit onderwerp worden betrokken en informatie met elkaar delen. Op 7 oktober 2021 zal een volgende bijeenkomst plaatsvinden over laadinfrastructuur voor logistiek.

Resultaten en lessen

Er namen 85 ondernemers en gemeenten deel aan het webinar.

Om lokale ondernemers aan te spreken, is het belangrijk dat een webinar of congres in de kern over ondernemen gaat. Hoe pak je aan het aan, wat zijn de overwegingen en consequenties, welke mogelijkheden zijn er?
Andere manieren om het webinar zo interessant mogelijk te maken voor ondernemers zijn onder andere door hen te vertellen wat de consequenties zijn van de veranderingen in de wetgeving op het gebied van stadslogistiek, denk aan o.a. milieuzones, toegangsregelingen. Hierin hebben gemeenten een belangrijke rol. Maak het ook interessant voor de ondernemers door informatie te geven over de business case van het aanschaffen van nieuwe, schone voertuigen en de terugverdientijd. Hiermee krijgen zij beter inzicht in de looptijd van investeringen in zero-emissie voertuigen. Vertel hen ook over financieringsmogelijkheden (subsidies) en hoe zij daar voor in aanmerking kunnen komen.

Via logistiek makelaars zijn lokale ondernemers benaderd, met name ondernemers die actief zijn binnen de bouw omdat hierin een heel groot deel van de voertuig-bewegingen plaatsvindt. Er is gebruik gemaakt van sociale media, nieuwsbrieven en het benaderen van warme contacten (mail en bellen) om zoveel mogelijk deelnemers te werven. Verder is ook via VNO-NCW en via brancheverenigingen zoals TLN het evenement onder de aandacht gebracht bij ondernemers.

Meer informatie

Neem voor meer informatie contact op met Logistics Valley via:
wilfred.backers@oostnl.nl

3. LOKAAL CONVENANT

Wat: Zorg voor participatie. Met een lokaal convenant kan gezamenlijk met lokale ondernemers concrete invulling worden gegeven aan de voorbereiding van de invoering van de zero-emissie voor stadslogistiek. Een lokaal convenant is een bestuurlijke afspraak, waarin één of meerdere gemeenten, lokale bedrijven en brancheorganisaties hun afspraken voor het verduurzamen van stedelijke logistiek vastleggen. Een convenant beschrijft de gezamenlijke doelstellingen, randvoorwaarden voor de invoering van de zone, te zetten stappen of acties en de verantwoordelijkheden van de deelnemende partijen. In het convenant worden maatregelen en activiteiten opgenomen om aan de slag te gaan met de uitdagingen die betrokken partijen signaleren (actieprogramma). Deze activiteiten worden uitgevoerd door de verschillende convenantpartijen. Partijen hebben hiertoe een inspanningsverplichting.

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Het belangrijkste voordeel aan het convenant is dat het gemeenten in staat stelt om in samenspraak met lokale partijen een breed gedragen implementatieplan op te stellen. Binnen het convenant kunnen afspraken worden gemaakt over het creëren van oplossingen voor specifieke praktische obstakels en doelgroepen, zoals MKB bedrijven. De bekendmaking van het convenant zorgt bovendien voor publiciteit en draagt bij aan de bekendheid over zero-emissie stadslogistiek onder ondernemers.

Initiatiefnemer: Bij uitstek is het lokale convenant een situatie waarbij de gemeente het voortouw neemt en andere partijen betrekt. De gemeente schept de kaders voor de afspraken. Andere ondertekenaars van het convenant of hun vertegenwoordigers (brancheorganisaties) kunnen meedenken. Zij bieden expertise en zorgen voor draagvlak. Rol van de gemeente is om de verschillende belangen van betrokken partijen af te wegen en een plek te geven in het convenant.

Financiering: De voornaamste kosten van het opstellen van een convenant betreffende de voorbereiding van het convenant. Denk aan het verkennen van de juridische mogelijkheden, een onderzoek naar maatregelen of de beoogde effecten en het organiseren van inspraaksessies of andere vormen van participatie. Verder is de gemeente de mede-uitvoerder en eigenaar van het convenant. Vanuit deze rol zal zij dus de voortgang en het resultaat moeten waarborgen. Ook hiervoor zal de gemeente dus gedurende meerdere jaren personele capaciteit moeten vrijmaken.

Voorbeeldproject

Convenant Zero-Emissie Stadslogistiek Rotterdam

Projectomschrijving

Op 1 december 2020 ondertekende de gemeente Rotterdam samen met 56 lokale partijen het convenant ZES Rotterdam. Het aantal partijen groeit nog steeds. Het eerst half jaar van 2021 zijn er al 5 partijen bij gekomen. Het convenant is de lokale uitwerking van de landelijke afspraken over zero-emissie stadslogistiek. Belangrijkste afspraken en onderdelen van het convenant betreffen de omvang van de zone, een tijdspad, de oplossingsrichtingen voor efficiëntere en emissievrije stadslogistiek, een jaarlijkse voortgangsrapportage van de gemeente en een gedetailleerd actieprogramma met de acties per deelnemende partij. Ook werd een bedrag van € 2 miljoen uitgetrokken voor subsidies voor innovatie in de logistiek.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

De zero-emissiezone omvat het gebied binnen de ring van Rotterdam (excl. de aanliggende bedrijventerreinen) en de totale periode van de uitvoering van het stappenplan van de gemeente loopt tot 1 januari 2030.

Bijzonder aan dit project

Maar liefst 56 partijen sloten zich aan bij dit convenant. Een breed gedragen convenant is belangrijk voor de uitvoering en daarom vormen de partijen een afspiegeling van de logistieke sector in Rotterdam. De partners omvatten zowel vertegenwoordigers van MKB als grotere bedrijven.

Alle partijen leggen zich in het convenant vast op: ambassadeurschap voor hun logistieke segment, uitvoeren van hun acties en erkenning van de noodzaak van een zero-emissiezone. In het actieprogramma hebben alle ondertekende organisatie acties voor hun eigen organisatie vastgelegd.

Resultaten en lessen

De vertegenwoordiging van verschillende logistieke segmenten in het convenant is belangrijk om haalbaarheid en draagvlak te waarborgen. De ondertekenaars van het convenant hebben daarom meegedacht over de omvang/grens van de ZES-zone en het flankerend beleid.

Een convenant kan extra toegevoegde waarde hebben door voor alle ondertekenaars verplichtingen en verantwoordelijkheden op te nemen in de vorm van een actielijst. Dit geeft bedrijven een extra stimulans om zich actief in te zetten. De actielijst in het Rotterdamse convenant is niet juridisch bindend, maar de gemeente monitort de acties en publiceert jaarlijks de voortgang. Dit zorgt voor een transparant en resultaatgericht proces.

Uiteindelijk zal een (groot) convenant niet voor iedere gemeente haalbaar zijn. De totstandkoming van een uitgebreid convenant met acties, verantwoordelijkheden en een brede vertegenwoordiging van verschillende belanghebbenden kost veel tijd. Voor kleinere gemeenten, met minder capaciteit om hieraan te werken, zou bijvoorbeeld een participatietraject met brancheverenigingen ook kunnen volstaan.

Meer informatie

Voor meer informatie, zie het convenant van de gemeente Rotterdam of neem contact op met Jan Robbert Albrechts, coördinator Goederenvervoer gemeente Rotterdam

4. WEDSTRIJD

Wat: Organiseer een wedstrijd voor ondernemers of studenten om hen uit te dagen met slimme oplossingen te komen voor vraagstukken rondom duurzame stadslogistiek. In deze wedstrijd krijgen de deelnemers een concrete vraag of praktijkcasus voorgelegd waarvoor zij een oplossing moeten bedenken. Dit kan een vraagstuk van de gemeente zijn of een praktijkcasus van ondernemers, dan wel een combinatie daarvan. Deelnemers aan de wedstrijd kunnen zowel bedrijven als studenten zijn.

Voordelen		Uitleg
	Voertuigemissies reduceren	✓
	Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✓
	Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	✓

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Een wedstrijd biedt een laagdrempelig middel om ideeën of projecten te ontwikkelen om tot oplossingen te komen voor vraagstukken rondom duurzame stadslogistiek. Resultaat zijn praktische oplossingen voor de verduurzaming van de stadslogistiek die aansluiten bij de doelgroep, zoals MKB-bedrijven. Het wedstrijdelement creëert betrokkenheid en kan bovendien bekendheid, zichtbaarheid en media-aandacht genereren. Ook kunnen bijeenkomsten in het kader van de wedstrijd zorgen voor kennisdeling en is dit een netwerkmoment.

Een wedstrijd is bovendien een goed middel om inzicht te krijgen in de doelstellingen en de belangen van de verschillende belanghebbenden in stadslogistiek. Een wedstrijd of 'serious game' kan helpen om stakeholders inzicht te geven over de belangenafweging of de vraagstukken waar de gemeente tegen aanloopt. Ook kan het verschillende belanghebbenden en stakeholders inzicht geven in elkaars standpunten en belangen, zoals bij de City Logistics game.[6] Dit draagt bij aan communicatie tussen de belanghebbenden, bevordert besluitvorming en creëert betrokkenheid en draagvlak.

Initiatiefnemers: De gemeente, brancheorganisaties, kennisinstellingen en/of bedrijven kunnen het initiatief nemen voor het organiseren van de wedstrijd. Het betrekken van een regionale kennisinstelling draagt bij aan kennisontwikkeling en kennisdeling. Een gezamenlijk aanpak genereert meer aandacht voor de wedstrijd maar het is ook mogelijk om de wedstrijd alleen vanuit de gemeente te organiseren.

Financiering: Dit projecttype kan met een relatief beperkt budget worden uitgevoerd. De belangrijkste projectkosten betreffen de tijdinvestering in de organisatie van het evenement, communicatie-activiteiten en eventuele huur van een locatie. Ook kan de gemeente een prijs uitreiken, bijvoorbeeld in de vorm van een geldbedrag, gunning van een aanbesteding[7] of een ludiekere prijs in een andere vorm.

6 *Zie voor meer informatie https://www.dinalog.nl/games/*
7 *Zie voor meer informatie https://www.pianoo.nl/nl/inkoopproces/aanbestedingsprocedures/eu-specifieke-procedures/prijsvraag*

Voorbeeldproject

CargoBikathon 2021 - Groningen

Projectomschrijving

De gemeente Groningen organiseerde een hackathon gericht op de inzet van cargo bikes als oplossing voor duurzame stadslogistiek. Studententeams van de universiteit, hogeschool en het MBO brachten creatieve ideeën naar voren om te laten zien hoe cargobikes kunnen worden ingezet in de binnenstad van Groningen.

De jury bestond uit vijf academici en experts op het gebied van slimme en duurzame mobiliteit. Aan het winnende team, Koers Noord, werd een prijs van €1.000 overhandigd.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

Groningen, 9 - 18 februari 2021

Bijzonder aan dit project

Deze wedstrijd werd georganiseerd in het kader van het vergroten van het venstertijdengebied (2022) en het invoeren van een ZE-zone (2025). Bedrijven en ondernemers uit de binnenstad leverden vijf praktijkcases aan over de cargobike.

Bij de uitwerking van hun ideeën en het ontwerpproces kregen de studententeams coaching.

De Gemeente Groningen werkt momenteel aan de planvorming om het winnende idee voor een cargobike hub te gaan uitvoeren.

Resultaten en lessen

De CargoBikathon was een succesvol evenement vanwege de hoge kwaliteit ideeën die werd ontwikkeld. Ook is de bekendheid van cargobikes als potentiele oplossing voor duurzame stadslogistiek vergroot door het evenement. Dit kwam door de (social) media aandacht en de enquêtes/ interviews die de deelnemers hebben afgenomen bij (MKB)ondernemers.

Lokale ondernemers en andere bedrijven waren zeer bereidwillig concrete casussen aan te leveren voor de wedstrijd. Via de lokale ondernemersvereniging kunnen MKB ondernemers worden betrokken.

In totaal namen tien studententeams deel aan deze wedstrijd. Er was veel interesse van studenten om deel te nemen aan de wedstrijd. Er waren meer aanmeldingen dan er teams konden deelnemen. Deelnemende teams werden aan de hand van hun motivatie geselecteerd.

Een heldere probleemstelling en actuele, prikkelende casussen zijn belangrijk voor de betrokkenheid en enthousiasme van de deelnemers.

De Groningse CargoBikathon werd vanwege corona volledig online georganiseerd maar een fysiek evenement heeft de voorkeur.

Meer informatie

Ga voor meer informatie naar https://cargobikathon.nl/ of neem contact op met Stijn Ringnalda van de Gemeente Groningen.

5. LOGISTIEKE HUB

Wat: Ondersteun de realisatie van een 'whitelabel' logistieke hub. Bij een 'whitelabel' stadshub of logistieke hub brengen leveranciers van verschillende in het centrum gevestigde ondernemers of instellingen hun bestellingen bij een centrale locatie, waarna de goederen worden gebundeld en met zero-emissie vervoermiddelen worden afgeleverd.[8] 'Whitelabel' betekent dat iedere ondernemer gebruik kan maken van de diensten.[9] De hub ligt aan de rand van de stad of de zero-emissiezone, maar kan eventueel ook een regionale functie vervullen. Hubs zijn er dus in verschillende maten en soorten.[10]

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Het gebruik van zero-emissie voertuigen vanaf de hub zorgt voor een reductie van voertuigemissies en maakt de binnenstad beter bereikbaar en veiliger.[11] Door producten te bundelen is de belevering efficiënter, met minder voertuigbewegingen. Waar ondernemers in de binnenstad doorgaans van meerdere leveranciers op verschillende momenten een beperkte hoeveelheid producten ontvangen, wordt dit bij een hub op één locatie samengevoegd tot een enkele levering die dagelijks of wekelijks plaatsvindt.[12] De hub kan daarbij ook functioneren als magazijnruimte voor winkeliers met beperkte winkelruimte of voorzien in afval- of retourinzameling.[13]

Voordelen	Uitleg
Voertuigemissies reduceren	✔
Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✔
Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	✔

Initiatiefnemer: De gemeente heeft een regulerende, stimulerende, faciliterende en coördinerende rol bij de totstandkoming van een logistieke hub. Een pilot kan worden uitgevoerd door de gemeente, maar bij voorkeur in samenwerking met een externe partij. Hubs worden in principe beheerd en geëxploiteerd door een commerciële partij. De rol van de gemeente betreft het opstellen van beleid en het aanwijzen of beschikbaar stellen van een locatie. Een gemeente kan ook ondernemers samenbrengen om vraag en aanbod te koppelen en een pilot ondersteunen of privileges instellen voor zero-emissie voertuigen. Eventueel is het mogelijk om in de pilotfase financieel te ondersteunen of als launching customer te fungeren,[14] bijvoorbeeld door een tender uit te schrijven.[15]

Financiering: Projectkosten betreffen het ontwikkelen van beleid en het eventueel initiëren of financieel ondersteunen van een pilot. In de beginfase van de logistieke hub kan de gemeente een rol spelen door financieel bij te dragen of een garantstelling af te geven. Binnen enkele jaren moet de hub volledige zelfstandig kunnen functioneren.[16]

8 *Van Duin, R., Quak, H. & Hendriks, B. (21 januari 2020). Het exploiteren van een stadsdistributie-centrum: 7 lessen uit 10 jaar ervaring met Binnenstadservice.*
9 *Goedopweg (oktober 2019). Blauwdruk Whitelabel Stadshub*
10 *Buck Consultants International (16 januari 2020). City hubs: van tekentafel in een hoog temp naar realisatie.*
11 *UBRijk (z.d.). Logistieke Hub Den Haag.*
12 *Kijk voor specifieke uitdagingen en kansen voor retailers en horeca-ondernemers in de Blauwdruk Whitelabel Stadshub van Goedopweg*
13 *Hogeschool van Amsterdam Kenniscentrum Techniek: Lichte voertuigen en bundelen goederen Regulierdwarsstraat*
14 *Van Duin, R., Quak, H. & Hendriks, B. (21 januari 2020). Het exploiteren van een stadsdistributie-centrum: 7 lessen uit 10 jaar ervaring met Binnenstadservice.*
15 *CE Delft (september 2020). Best practices onderweg naar zero-emissie stadslogistiek.*
16 *Idem*

Voorbeeldproject

Stadsdistributie Zutphen

Projectomschrijving

In de binnenstad van Zutphen rijdt vijf dagen per week een elektrisch voertuig voor zero-emissie bevoorrading van winkels vanaf een distributiehub. De venstertijden gelden niet voor dit voertuig en dat zorgt voor meer mogelijkheden voor de belevering van winkels. Op het circulaire bedrijventerrein De Mars vindt de overslag van goederen plaats. Hier worden goederen in het elektrische voertuig geladen die vervolgens naar de binnenstad van Zutphen doorrijdt.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

Binnenstad Zutphen, sinds 2009

Bijzonder aan dit project

In Zutphen loopt zero-emissie stadsdistributie voorop. Stadsdistributie Zutphen is onder meer succesvol omdat de hub goed aansluit op de wensen van de logistieke keten (denk aan leveringen die er op een specifiek moment moeten zijn) en niet alleen op de zero-emissie doelstelling. De doelstelling van het project is dat 80% van het vervoer in het centrum uitstootvrij is in 2025.

Bij de hub werken bovendien gepensioneerden en mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, wat het een heel inclusief project maakt.

Omdat Stadsdistributie Zutphen een stichting is en dus geen winstoogmerk heeft zoals een commercieel bedrijf, is het voor de hub mogelijk om met alle bedrijven en organisaties in de stad samen te werken.

Resultaten en lessen

Inmiddels maken 50 bedrijven gebruik van de zero-emissie bevoorrading, variërend van zelfstandige ondernemers tot grotere franchises. De winkels ontvangen leveringen en doen ook retourzendingen, zoals bijvoorbeeld schone afvalstromen (glas, papier en plastic). Dit biedt vooral een uitkomst aan ondernemers met ruimtegebrek, bijvoorbeeld horecazaken.

Tussen 2009 en 2017 ontving Stadsdistributie Zutphen subsidie van de gemeente om de business case rond te krijgen. Vanaf 2018 deden er genoeg partijen mee om de businesscase rond te krijgen en is er geen subsidie meer verstrekt. Wel heeft de hub in 2019 dankzij steun van de gemeente en de Cleantech regio een nieuw elektrische voertuig aangeschaft met voldoende actieradius, een laadbak met de afmetingen van een pallet en een lift voor zwaardere goederen.

Communicatie over de stadshub verloopt vooral via mond-tot-mond reclame tussen bedrijven in de stad. Ook biedt de Hogeschool Arnhem-Nijmegen een goede netwerkingang in de logistieke sector.

Meer informatie

Neem voor meer informatie contact op met Remco Feith.

6. CARGO BIKE HUB / P+R

Wat: Ondersteun de realisatie van een cargo bike hub. Een cargo bike hub of Park + Ride voorziening faciliteert de overstap van een fossiel voertuig op een vrachtfiets. Het is een openbare locatie waar overslag van goederen of materialen kan plaatsvinden van een reguliere bestelauto of vrachtwagen op een vrachtfiets of ander licht elektrische voertuig (LEV). Bij de hub worden parkeer-, (opslag-) en overslagfaciliteiten gecombineerd met lichte, elektrische (deel)mobiliteit. Een ondernemer parkeert de eigen bestelauto, slaat benodigde goederen en materialen over op een ander voertuig en rijdt zo de zero-emissiezone in. De hub is gevestigd aan de rand van een stad of zero-emissiezone. De vorm en grootte van de hub kan variëren van een kleine overstaplocatie van bestelauto op een vrachtfiets tot een goederencentrum waar verschillende soorten zero-emissie voertuigen en logistieke oplossingen samenkomen.[17]

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: De cargo bike hub is een geschikte last-mile oplossing voor zero-emissie vervoer. Het gebruik van vrachtfietsen is bij uitstek geschikt voor het vervoer van kleine goederen en leveranciers van diensten. Een cargo bike hub, eventueel met reserveringssysteem, zal als publieke voorziening met name een uitkomst bieden voor kleinere ondernemers[18] en voor ondernemers die incidenteel op een locatie moeten zijn voor werkzaamheden of bezorgingen. Dit zijn bijvoorbeeld MKB-ondernemers, bezorgers, monteurs of aannemers die met goederen, gereedschappen en materialen op een adres in de (binnen)stad moeten zijn. Grotere bedrijven die regelmatig de zero-emissie zone bezoeken zullen naar verwachting hun eigen private voorziening opzetten. oplossingen.

Voordelen	Uitleg
Voertuigemissies reduceren	✓
Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✓
Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	✓

Initiatiefnemer: De gemeente kan het initiatief nemen voor de realisatie van een (pilot) cargo bike hub, maar heeft in ieder geval een regulerende, faciliterende en coördinerende rol. Afhankelijk van de locatie en de geboden voorzieningen kan de gemeente eigenaar zijn van de hub of kan het door een commerciële partij worden beheerd (eventueel via gunning). De rol van de gemeente betreft het aanwijzen of beschikbaar stellen van een locatie, het stellen van eisen aan de voorzieningen en het bij elkaar brengen van vraag en aanbod. Ook kan de gemeente in de opstartfase een subsidie verlenen, bijvoorbeeld vastgoed aanbieden tegen een gereduceerde prijs.[19] De hub wordt bij voorkeur in samenwerking met aanbieders van vrachtfietsen en lokale bedrijven opgezet.

Financiering: Projectkosten betreffen het ontwikkelen van beleid en het eventueel initiëren of financieel ondersteunen van een pilot. Een gemeente kan een cargobike hub in de opstartfase financieel ondersteunen met een subsidie. Na de pilot dient de hub door een commerciële partij te worden geëxploiteerd en moet het financieel rendabel zijn op basis van dagelijks gebruik.[20]

17 *Assman, T., Müller, F., Bobeth, S., Baum, L. (oktober 2019). Planning of Cargo Bike Hubs A guide for municipalities and industry for the planning of transshipment hubs for new urban logistics concepts. Universität Magdeburg*

18 *Grotere ondernemingen met een hoge zending dichtheid of regulier bezoekpatroon in zero-emissie zones zullen waarschijnlijk een eigen faciliteit gebruiken.*

19 *Ploos van Amstel, W., Balm, S., Warmerdam, J., Boerema, M., Altenburg, M., Rieck, F. & Peters, T. (2018). Stadslogistiek: licht en elektrisch. Verkregen via: www.hva.nl*

20 *Ploos van Amstel, W., Balm, S., Warmerdam, J., Boerema, M., Altenburg, M., Rieck, F. & Peters, T. (2018). Stadslogistiek: licht en elektrisch. Verkregen via: www.hva.nl*

Voorbeeldproject

Logistieke cargobikehub door Depot.Bike in Praag (Tsjechië)

Projectomschrijving

In Praag werd eind 2020 een 6 maanden durende proef gestart met een cargobike hub. Dit project is een initiatief van een Tsjechische aanbieder van LEV-voertuigen in samenwerking met de gemeente. De hub bevindt zich op een voormalig parkeerterrein in het centrum van Praag onder een autoweg.

De hub is voorzien van een overdekte stallingsruimte, een servicecentrum voor reparaties, een universeel oplaadpunt voor cargobikes en verwarmde ruimtes voor koeriers inclusief keuken- en douchevoorzieningen. Wanneer er weinig verkeer in de stad is, meestal tussen 05:00 -07:00 uur, vindt de bevoorrading plaats. Na de succesvolle pilotperiode wordt de hub nu doorgezet.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

Praag, pilotperiode van november 2020 tot april 2021

Bijzonder aan dit project

Gedurende de pilotperiode heeft het depot een pop-up karakter met tijdelijke voorzieningen door gebruik van zeecontainers. Daardoor kan het project indien nodig makkelijk worden verplaatst en zijn de kosten voor het depot minimaal. De exploitatiekosten worden gedekt door de bijdrage van logistieke bedrijven van €1.000 per maand.

De exploitant organiseert ook testdagen waarop logistieke dienstverleners fietsen kunnen uitproberen.

Resultaten en lessen

De pilot was succesvol. De opening van een tweede hub in de zakenwijk Smichov staat gepland en ook de stad Brno heeft interesse getoond.

De hub werd gedurende de proefperiode van zes maanden regelmatig geëvalueerd en een coördinator hield dagelijks kwantitatieve indicato-ren van het gebruik van de hub en fietsen bij. Er zijn acht logistieke dienstverleners bij het project betrokken en zij gebruiken de hub nog steeds. Er worden tien verschillende vrachtfietsen gebruikt. De koeriers leveren gemiddeld 50 tot 100 zendingen per dag af.

Belangrijke les uit het project is dat het beheer van de hub het beste door commerciële partijen kan plaatsvinden, maar een politiek-bestuurlijke ambassadeur is noodzakelijk voor de realisatie (in Praag was dit de vice-burgemeester).

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op https://www.depot.bike/English

7. STOP & DROP

Wat: Zorg voor laad- en losfaciliteiten die duurzaam transport faciliteren en promoten. Stop & Drop is een concept waarbij in een gebied waar veel horeca dicht bij elkaar zit vaste parkeerplekken voor laden en lossen worden gerealiseerd die voorzien zijn van een elektriciteitsvoorziening in een putkast, laadpaal of evenementenkast. De belevering van horeca vindt veelal plaats met zogenaamd geconditioneerd (ofwel gekoeld) vervoer, waarbij de koel- en vriesinstallatie van de beleverende vrachtauto moet blijven draaien tijden het laden en lossen. Bij vrachtwagens wordt de koeling meestal aangedreven door een aparte dieselmotor, die minder schoon is dan de motor van de vrachtwagen zelf (bijvoorbeeld Euro 3 versus Euro 6). Bij Stop & Drop wordt deze koel- en vriesinstallatie tijdens het laden en lossen aangesloten op deze elektriciteitsvoorziening. De chauffeur bezorgt vanaf het stop & drop punt lopend (met rolcontainer of een ander hulpmiddel) alle bestellingen bij klanten die in de nabijheid van de laad- en losplek gevestigd zijn.

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Stop & Drop draagt bij aan schonere lucht, minder geluid en een betere bereikbaarheid van de binnenstad. Het zorgt voor minder parkeeroverlast en voertuigkilometers omdat een vrachtwagen bij een stroompunt stopt en de laatste meters met een rolcontainer aflegt. Door gebruik te maken van de Stop & Drop punten wordt gebruik gemaakt van elektriciteit voor de koeling van producten.

Voordelen		Uitleg
	Voertuigemissies reduceren	✔
	Haalbaarheid dichterbij voor MKB	
	Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	✔

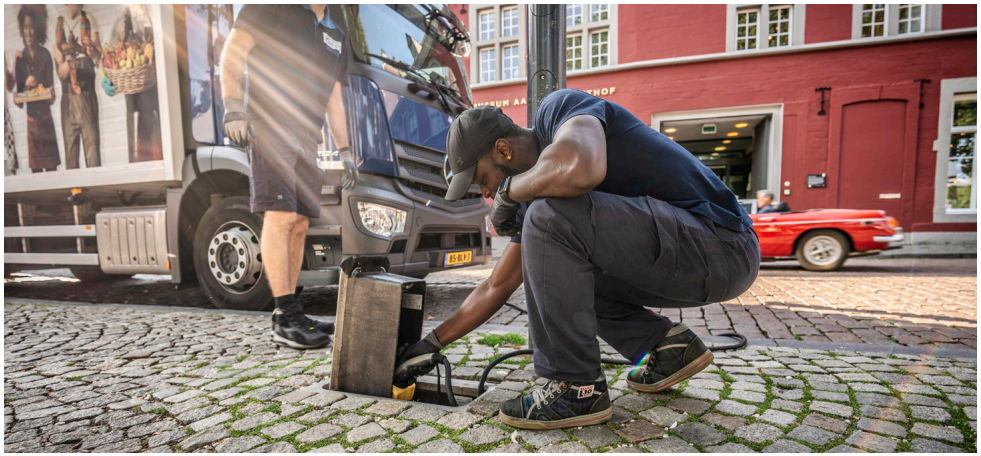
Initiatiefnemer: Het initiatief kan zowel bij de gemeente komen als bij de horecaleveranciers of een vertegenwoordiger daarvan. De gemeente is verantwoordelijk voor de aanleg van de stroomvoorziening, de locatiekeuze en inrichting of bebording van de locatie. Voor de aanleg van gereserveerde laad- en losplaatsen Stop & Drop moet een Verkeersbesluit worden genomen.

Financiering: Projectkosten betreffen kosten voor de technische voorzieningen, bebording en inrichting van de parkeerplaats en stroomlevering. Het is mogelijk de kosten voor het stroomverbruik in rekening te brengen bij de gebruiker, maar er kan ook worden gekozen voor een tegemoetkoming in deze kosten middels een subsidieverlening. Het is eventueel op lange termijn mogelijk de Stop & Drop voorzieningen onderdeel te maken van de afspraken van een Bedrijven Investerings Zone (BIZ).

Voorbeeldproject

Stop & Drop Maastricht i.s.m. Zuid-Limburg Bereikbaar

bron: Zuid-Limburg Bereikbaar. Fotograaf: Aron Nijs.

Projectomschrijving

In Maastricht kunnen horecaleveranciers de koelmotoren van vrachtwagens aansluiten op de lokale netstroom, zodat er geen gebruik hoeft te worden gemaakt van de dieselmotor. De stroompunten liggen binnen 250 meter van de bestemmingen. De gemeente en Zuid-Limburg Bereikbaar (ZLB) investeren in de stroompunten en om gebruik door koplopers te stimuleren vergoedt ZLB gedurende de projectperiode de stroomkosten. De gemeente maakt het beleid waarbinnen de stop & drop wordt gerealiseerd en ZLB neemt de rol van projectleider op zich.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

10 stroompunten op de Markt en Vrijthof in Maastricht, vanaf 2020

Bijzonder aan dit project

Ondanks de impact van corona op de horecaondernemers heeft het project toch succes bereikt met CO2-reductie, want er werd 6 ton CO2 bespaard. Het voornemen voor 2021 om 21 ton CO2 te besparen zal mede door de impact van de lockdown op de horeca en de extreme weersomstandigheden in de regio waarschijnlijk te ambitieus blijken. De betrokkenen zijn echter enthousiast en blijven de stroompunten gebruiken.

Resultaten en lessen

De Stop & Drop locaties in Maastricht zijn tot dusver succesvol gebleken.

Door een onderzoek uit te voeren naar welk soort voertuigen, aantal beleverde bedrijven en tijd van stationair draaien van de koeling kan van tevoren een inschatting worden gemaakt voor de maatschappelijke baten. Via een maandelijkse monitoring onder de betrokken bedrijven houdt ZLB bij of de doelen worden gerealiseerd en de evaluatie wordt gebruikt om te bepalen of het stroomgebruik van leveranciers wordt vergoed.

Gedegen afstemming en samenwerking met lokale horecaondernemers is essentieel om ervoor te zorgen dat zij ook zich verantwoordelijk opstellen voor het structureel gebruik van de stop & drop. Het gedrag van de betrokken bedrijven (chauffeurs, leveranciers) is belangrijk om ervoor te zorgen dat de stroompunten goed gebruikt worden. De grillige bevoorrading van horecazaken tijdens de lockdown, bleek een extra obstakel om chauffeurs te overtuigen gebruik te maken van stroompunten. Daarnaast kunnen ook technische en juridische aspecten van de voorzieningen (storingen, regelgeving betreffende ruimtegebruik) een belemmerende rol spelen, met name in de opstartende fase van het project.

Communicatie over de stop & drop vindt plaats vanuit ZLB en de gemeente. Een goede herkenbaarheid van de stroompunten is nodig, evenals het wegwijs maken van betrokkenen met de stroompunten. Structurele communicatie naar de chauffeurs is nodig om hen te stimuleren de stroompunten te gebruiken, bijvoorbeeld via een filmpje, app en mail. De gemeente communiceert op officiële momenten ook over het project dat bijdraagt aan het behalen van doelen van ZES. ZLB verstuurt ook regelmatig nieuwsbrieven om de stop & drop onder de aandacht te brengen.

Ten slotte vereist een stop & drop een projectleider, ofwel door de gemeente of een lokaal programmabureau.

Meer informatie

Voor meer informatie over de Stop & Drop in Maastricht, neem contact op met Zuid-Limburg Bereikbaar via secretariaat@zuid-limburg-bereikbaar.nl

8. DEELMOBILITEIT

Wat: Experimenteer met het faciliteren van deelmobiliteit voor ondernemers. In een winkelstraat of gebied met meerdere zelfstandige ondernemers en speciaalzaken kan deelmobiliteit een uitkomst bieden als logistieke oplossing. Verschillende ondernemers en winkeliers gebruiken samen een elektrisch vervoermiddel. Een diverse gebruikersgroep zorgt voor een optimaal gebruik van het voertuig, bijvoorbeeld in de ochtend door de bakker, 's middags de bloemist en s' avonds maaltijdbezorging door een restaurant. Door middel van een digitaal reserveringssysteem (app) weten ondernemers eenvoudig wanneer het voertuig beschikbaar is en kunnen zij dit reserveren. Inzet van een combinatie van meerdere type vervoermiddelen zoals elektrische bestelauto's en vrachtfietsen is natuurlijk ook een mogelijkheid.

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Met name voor ondernemers die niet de gehele dag of onregelmatig een vervoermiddel nodig hebben is het gebruik van deelmobiliteit aantrekkelijk. Ook kunnen ondernemers op deze manier op een laagdrempelige manier kennismaken met elektrisch rijden en deelmobiliteit. Deelmobiliteit kan voor specifieke doelgroepen een oplossing bieden om de overstap naar duurzaam vervoer haalbaar en betaalbaar te maken. Denk bijvoorbeeld aan kleine bedrijven en ondernemers die minder financiële middelen hebben voor de aanschaf van een eigen zero-emissie voertuig. Bij het gebruik van deelmobiliteit is bovendien minder parkeerruimte nodig.

Voordelen	Uitleg
Voertuigemissies reduceren	✓
Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✓
Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	✓

Initiatiefnemer: Zowel de gemeente als een groep ondernemers kan het initiatief nemen om een pilot uit te voeren in samenwerking met een leverancier van elektrische voertuigen. De taak van de gemeente ligt in het initiëren of faciliteren en coördineren van deelmobiliteit voor ondernemers. Ook maakt de gemeente het beleid voor deelmobiliteit en toegang tot de zero-emissiezone. De gemeente kan een lokale Bedrijveninvesteringszone (BIZ)[21] of ondernemersvereniging benaderen om de mogelijkheden voor een pilot rondom deelmobiliteit te verkennen en de pilot op te zetten. Ook kan een gemeente andere stakeholders aanmoedigen projecten op te zetten en ondersteuning bieden bij het bij elkaar brengen van geïnteresseerden, het opstellen van samenwerkingsvoorwaarden en het afgeven van een parkeervergunning of -ontheffing en de aanleg van laadinfrastructuur, eventueel via aanbesteding.

Financiering: Projectkosten betreffen het initiëren of financieel ondersteunen van een pilot. Subsidieverlening helpt om een pilot van de grond te krijgen door een voertuig gedurende een proefperiode voor de ondernemers beschikbaar te stellen. Uit de pilot moet blijken of er voldoende interesse en dus een sluitende businesscase is. Eventueel kan een BIZ of ondernemersvereniging op lange termijn de gezamenlijk kosten voor het exploiteren van het deelvoertuig dragen.

21 *Platform Stedelijke Distributie Den Haag (29 januari 2020). Ondernemers Weimarstraat delen elektrische bestelbus*

Voorbeeldproject

Duurzame deelauto voor ondernemers Venlose binnenstad

Projectomschrijving

In de binnenstad van Venlo kunnen ondernemers gebruik maken van een elektrische deelauto. De ondernemers wilden een duurzaam alternatief voor hun eigen logistieke vervoer. Het idee is dat ondernemers het gebruik van elektrische deelmobiliteit kunnen uitproberen ter voorbereiding op de nog in te voeren zero-emissiezone voor stadslogistiek. Het project is een samenwerking tussen de gemeente Venlo, iZERO en lokale ondernemers. De gemeente faciliteerde de parkeerontheffing, ontheffing voor de venstertijden en een laadpaal.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

Venlose binnenstad, sinds september 2020

Bijzonder aan dit project

Dit project is onderdeel van een groter Europees gesubsidieerd project over deel-mobiliteit waarbij de gemeenten Venlo en Roermond samenwerken met de Duitse partnergemeenten Kreis Viersen en Mönchengladbach. Een deel van het project wordt gefinancierd door de gemeente en de andere helft wordt gedekt door verhuur van de deelauto.

Resultaten en lessen

In Venlo zijn ondernemers enthousiast over de deelauto. Door middel van de pilot kunnen zij ervaring opdoen met het gebruik van een elektrische deelauto voor dagelijkse leveringen. In Venlo maken o.a. een café, interieurzaak, banketbakkerij en pakketservice gebruik van het voertuig.

Onderdeel van de pilot is het monitoren van de inzet van de auto. De auto moet ongeveer 100 uur per maand gebruikt worden om rendabel te zijn en vanaf 2021 lukt dit steeds beter. De elektrische deelauto werd vooral in de periode van de coronamaatregelen goed gebruikt door ho-recaondernemers.

Momenteel wordt geprobeerd het gebruik van de deelauto verder te stimuleren met een promotiefilm. Samen met ondernemersvereniging VenloStad.com en citymarketingorganisatie Venlo Partners is deze korte promotiefilm gemaakt om het project onder de aandacht te brengen en uit te leggen hoe het werkt. Voor de promotie en communicatie over het project zijn lokale ondernemers en de binnenstadmanager ook belangrijk.

De gemeente heeft een belangrijke rol in het aanjagen en faciliteren van het gebruik van een elektrische deelauto voor ondernemers. Het moet voor ondernemers duidelijk zijn welke toegevoegde waarde het deelvoertuig heeft: omdat zij straks niet meer de zero-emissiezone in kunnen rijden of als oplossing voor parkeerproblemen. Het is bovendien belangrijk om op tijd te beginnen met het organiseren van de parkeer-plaats, elektrische laadpaal en benodigde ontheffingen omdat hier veel tijd overheen gaat.

Meer informatie

Voor meer informatie, neem contact op met Freek Boele (iZERO) via freek@izero.nl

9. SUBSIDIEREGELING

Wat: Bied koplopers financiële ondersteuning middels een subsidie. Een subsidie maakt het voor ondernemers aantrekkelijk om een zero-emissie voertuig aan te schaffen of de overstap naar zero-emissie vervoer te maken. Een gemeente kan daarom kiezen subsidie te verlenen in aanvulling op de reeds bestaande landelijke en provinciale regelingen (zie kader hieronder). Door als voorwaarde te stellen dat de aanvrager projectresultaten of ervaringen actief moet delen, draagt dit ook bij aan bekendheid met duurzame stadslogistiek bij andere ondernemers. De subsidieregeling kan zich richten op:

- De aanschaf van een zero-emissie voertuig (vrachtfiets of ander type licht elektrisch voertuig, bestelauto of vrachtwagen).
- Andere projecten en activiteiten die aantoonbaar zorgen voor minder vrachtritten of minder emissies. Denk aan het experimenteren met nieuwe logistieke concepten of kosten die samenhangen met het veranderen van bedrijfsprocessen bijvoorbeeld bij het gebruik van vrachtfietsen.
- Kosten voor het opzetten voor samenwerking tussen bedrijven, bijvoorbeeld initiatieven om deelmobiliteit op te zetten.

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Het is een groot voordeel voor ondernemers wanneer zij op de aanschaf van een ZE-voertuig een vast bedrag of een percentage vergoed krijgen. Hiermee kan je als gemeente op een heel concrete manier een handreiking doen aan bedrijven. Het resulteert in een snellere overgang naar zero-emissie logistiek omdat het voor ondernemers financieel aantrekkelijker wordt om een voertuig aan te schaffen.

Voordelen	Uitleg
Voertuigemissies reduceren	✓
Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✓
Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	

Initiatiefnemers: Verschillende overheidsniveaus (Rijk, provincie of gemeente) kunnen het initiatief nemen om zero-emissie mobiliteit met een subsidieregeling te bevorderen.

Financiering: Een subsidieregeling is kostbaar. Naast de financiële bijdrage per aanvrager moet de subsidieverzoeken ook worden beoordeeld en is administratieve controle noodzakelijk.

Overheid	Subsidie	Periode	Bedragen
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	Subsidie-regeling Emissieloze Bedrijfsauto's (SEBA)	Tot en met 31 december 2025, het subsidie-plafond voor 2021 bedraagt € 22 miljoen	Subsidie van €5.000 per voertuig voor de voertuigcategorieën N1 en N2.
Provincie Overijssel	Subsidie Stimuleren slim en duurzaam vrachtvervoer	2021-2022 met een subsidie-plafond van € 50.000	Maximaal 75% van de project-kosten (zoals schrijven plannen, onderzoek of implementeren van oplossingen), met een minimum van € 1.000,- en een maximum van € 5.000,- per aanvraag.
Gemeente Amsterdam	Subsidie uitstootvrije bedrijfsauto's	Tot en met 31 december 2022	Diverse subsidies variërend van zero-emissie bestelauto's (€3.000) tot zero-emissie vrachtauto (€40.000)
Gemeente Rotterdam	Subsidie Zero Emissie Stads-logistiek	Tot het subsidie-plafond van € 2 miljoen is bereikt. Projecten dienen voor het eind van 2024 te zijn afgerond.	De subsidie bedraagt maximaal 50% van de projectkosten van het bedrijf/organisatie, tot een maximum van €100.000 per project.

Voorbeeldproject

Subsidies elektrische vrachtfietsen en bestelauto's - provincie Gelderland

Bron: Snelle fietsroutes.[22]

Projectomschrijving

In Gelderland was in 2019 en 2020 een subsidie beschikbaar voor elektrische vrachtfietsen en bestelauto's. Het doel van de subsidieregeling was om aan te sluiten bij de landelijke ambities voor ZE-stadslogistiek en de markt hiervoor aan te jagen. Hiervoor had de provincie in totaal € 500.000 uitgetrokken. Voor vrachtfietsen werd € 500 tot € 1.500 subsidie per fiets verstrekt. Voor bestelauto's was dit € 4.000 per voertuig.

Iedere ondernemer kon subsidie aanvragen tot wel zeven voertuigen in totaal. Subsidie werd verleend op zowel aanschaf als lease van voertuigen.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

Provincie Gelderland, 2019-2020

Bijzonder aan dit project

Door de subsidie te combineren met een scan van het wagenpark, hadden ondernemers beter inzicht in wat ze precies nodig hebben. Dit is belangrijk omdat de aanschaf van nieuwe voertuigen maatwerk is voor de ondernemers. De provincie verleende voor deze scan een aparte ondersteuning van € 3.000.

Resultaten en lessen

De subsidieregeling was succesvol: uiteindelijk is voor 156 vrachtfietsen en 57 bestelauto's subsidie verleend door de provincie.

Er is een vast subsidiebedrag gehanteerd voor alle voertuigen in plaats van een percentage van de aanschafprijs. Door op één moment de subsidieaanvraag te regelen, worden veel tussenstappen uit het proces gehaald en dat maakt het makkelijker voor ondernemers. De hoogte van de subsidiebijdrage werd vastgesteld op basis van een bestaand onderzoek en eigen onderzoek uitgevoerd naar de TCO van elektrische voertuigen. Ook goed contact met de ondernemers helpt om te bepalen wat zij nodig hebben, zoals aparte subsidies voor lease.

Communicatie en informatie is ten slotte belangrijk om te zorgen dat ondernemers weten waar zij aan toe zijn en of ze nog subsidie kunnen aanvragen. De logistiek makelaars informeerden de ondernemers over het bestaan van de subsidie en gaven advies. Ook helpt het verstrekken van informatie over de subsidieregeling bij de leveranciers van vrachtfietsen om ondernemers het laatste zetje in de rug te geven. Ten slotte ging de Clean Tech Regio langs bij ondernemers die een nieuw voertuig hadden aangeschaft voor felicitaties en een interview.

Meer informatie

Deze subsidieregeling is inmiddels stopgezet om overlap met de landelijke SEBA te voorkomen. Kijk voor een overzicht van subsidieregelingen op: https://nederlandelektrisch.nl/subsidies-financiering/subsidies-en-regelingen

22 *Snelle fietsroutes (10 december 2019). Al 46 Gelderse bedrijven kochten elektrische vrachtfiets met subsidie*

10. UITPROBEERAANBOD

Wat: Creëer de mogelijkheid voor ondernemers om zero-emissie voertuigen uit te proberen. Onbekend maakt immers onbemind. Als ondernemers de ervaring kunnen opdoen met een zero-emissie voertuig zullen zij eerder geneigd zijn de overstap te maken. In meerdere gemeenten wordt daarom geëxperimenteerd met een probeeraanbod van zero-emissie voertuigen zoals vrachtfietsen. Gedurende een beperkte periode kunnen ondernemers het vervoermiddel gratis uitproberen. Zo kunnen ondernemers op een eenvoudige manier kennismaken met de voordelen van zero-emissie voertuigen, praktijkervaring opdoen met de inzet in de eigen operatie en worden vaak eventuele vooroordelen weggenomen. Het probeeraanbod kan eventueel worden gecombineerd met een advies (zie maatregel 10 'Adviesdiensten').

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Als ondernemers de mogelijkheid hebben kennis te maken met een zero-emissie voertuig zullen zij eerder geneigd zijn de overstap te maken. Sommige ondernemers voelen zich benadeeld door de toekomst van ZE-stadslogistiek en het aanbieden van een gratis alternatief is een goede manier om dit gevoel weg te nemen en duidelijk te maken dat het belangrijk is om gezamenlijk uitdagingen aan te gaan en problemen op te lossen. Het probeeraanbod biedt gemeenten biedt de mogelijkheid ondernemers in het bijzonder te inspireren of te interesseren in een alternatief licht elektrisch voertuig, zoals een vrachtfiets.

Voordelen		Uitleg
	Voertuigemissies reduceren	✔
	Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✔
	Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	✔

Initiatiefnemers: Een gemeente kan het initiatief nemen om een probeeraanbod aan te bieden aan ondernemers in samenwerking met een aanbieder van zero-emissie vervoermiddelen. Eventueel kan een regionale mobiliteitsorganisatie de uitvoering en het contact met geïnteresseerde bedrijven voor de gemeente uitvoeren.

Financiering: Om de drempel zo laag mogelijk te houden, is het probeeraanbod het beste kosteloos. De voornaamste kosten van het probeeraanbod bestaan uit de aanschaf of lease van zero-emissie vervoermiddelen. In geval van aanschaf, is er ook sprake van onderhoudskosten. Ten slotte is personele inzet vereist voor het contact met geïnteresseerde bedrijven, uitgifte/terugname en instructie over de voertuigen, alsmede communicatie-activiteiten om het initiatief onder de aandacht te brengen bij ondernemers, bijvoorbeeld via een website of sociale media.

Voorbeeldproject

Probeer gratis een elektrische Cargobike - door Groningen Bereikbaar

Projectomschrijving

In Groningen kunnen ondernemers voor een periode van twee weken gratis een e-cargobike proberen. Met een laadbak van 850 liter/100kg en een actieradius van 50km is dit voor MKB-bedrijven in de stad een ideale oplossing om een bestelauto te vervangen. Doordat ondernemers kosteloos een e-cargobike kunnen uitproberen, ervaren ze gemakkelijk of dit werkt voor hun bedrijf. Ondernemers kunnen ervan leren; vooral wat ze anders zouden kunnen doen in hun bedrijfsvoering.

Het project wordt uitgevoerd door Groningen Bereikbaar, een samenwerkingsverband tussen de gemeente, provincie, VNO-NCW en Rijkswaterstaat. De gemeente wil dit initiatief koppelen aan andere initiatieven voor cargobikes zodat het voor ondernemers makkelijker wordt om een cargobike uit te proberen.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

Groningen, sinds 2020

Bijzonder aan dit project

Het uitproberen van de cargobike heeft Groningen Bereikbaar opgestart samen met bedrijventerrein Zuidoost.

Resultaten en lessen

Begin 2020 startte het project en inmiddels zijn de cargobikes 40 keer gereserveerd voor een periode van twee weken. Vooral horecaondernemers hebben veel profijt gehad van de cargobike omdat ze deze tijdens de corona-crisis konden gebruiken om maaltijden te bezorgen. Ook installatiebedrijf Heijmans heeft de cargobike uitgeprobeerd en dit beviel zo goed dat ze na de uitprobeerperiode zelf twee cargobikes hebben aangeschaft.

Communicatie en promotie voor het project verloopt via sociale media en via (ondernemers)evenementen. Ondernemers die er enthousiast over zijn worden gevraagd om als ambassadeur de goede ervaringen te verspreiden, onder andere via filmpjes. Verder wordt het initiatief ook gepromoot via week- en maandbladen, bijv. van bedrijvenverenigingen. Mobiliteitsadviseurs van Groningen Bereikbaar gaan ook bij bedrijven langs om te kijken naar de beste logistieke oplossingen op maat en zij bevelen wanneer mogelijk de cargobike aan.

Meer informatie

Neem voor meer informatie contact op met Groningen Bereikbaar via:
info@groningenbereikbaar.nl

11. ADVIESDIENSTEN

Wat: Voorzie lokale (MKB-)bedrijven van advies over zero-emissie logistiek. Een adviesdienst vanuit de gemeente of een regionale mobiliteitsorganisatie is voor ondernemers een bruikbare en welkome hulp om stappen te zetten richting verduurzaming. Voor ondernemers is niet alle kennis over de mogelijkheden van zero-emissie logistiek altijd even makkelijk beschikbaar. Het advies kan zich bijvoorbeeld richten op: vragen over de (aanstaande) zero-emissiezone, het in kaart brengen van kosten en baten van verschillende zero-emissie vervoermiddelen of andere alternatieve logistieke oplossingen, het opstellen van een verduurzamingsstrategie of stappenplan, financieringsvraagstukken (subsidies of belastingvoordelen), of andere praktische vragen.[23]

Bijdrage aan zero-emissie stadsdistributie: Adviesdiensten zorgen dat ondernemers de juiste kennis hebben zodat zij concrete verduurzamingsstappen kunnen zetten. Door een beter inzicht in de haalbaarheid, betaalbaarheid en de stappen die bedrijven moeten zetten, komen bedrijven eerder in actie.

Voordelen	Uitleg
Voertuigemissies reduceren	
Haalbaarheid dichterbij voor MKB	✔
Ruimtegebruik / parkeerdruk verminderen	

Initiatiefnemers: De gemeente kan het initiatief nemen voor het opzetten van een adviesdienst en dit eventueel in samenwerking met een regionale mobiliteitsorganisatie uitvoeren. De gemeente kan daarnaast een belangrijke rol spelen in de communicatie over het initiatief door bedrijven te wijzen op de adviesdienst.

Financier: De gemeente kan een regionale mobiliteitsorganisatie de opdracht geven adviesdiensten uit te voeren. De gemeente kan de adviesdienst gratis of tegen gereduceerde vergoeding aanbieden aan ondernemers. Dit heeft een groot voordeel voor ondernemers omdat het inhuren van een adviseur anders een grote kostenpost zou zijn.

23 *Logistiek010 (16 juni 2021). Slimme en schone logistiek: advies op maat.*

Voorbeeldproject

Logistiek makelaar van Bereikbaar Haaglanden en Rijnland

bereikbaar haaglanden en rijnland

Projectomschrijving

Sinds 2015 kent Bereikbaar Haaglanden en Rijnland specifieke logistieke makelaars die bedrijven helpen om hun logistiek efficiënter, slimmer en duurzamer te maken. Deze makelaars denken concreet mee over oplossingen. Het betreft een breed spectrum aan adviezen en ondersteuning: zowel containerlogistiek, bouwlogistiek als stadsdistributie. De logistiek makelaar helpt bedrijven met advies op maat. Maatregelen die minder spitsritten en kilometerreductie opleveren, dragen ook bij aan verminderen van de CO2-uitstoot en reduceren vaak de kosten. Denk aan het verhogen van de beladingsgraad, inzet van kleinere en schonere voertuigen, ander rijgedrag van chauffeurs of inzet van data voor efficiëntere routes, bundeling of samenwerking in de keten. Bij bedrijven waar logistiek niet de hoofdzaak is, maar wel belangrijk is voor dagelijkse bedrijfsvoering, valt meestal de meeste winst te behalen. Hierbij helpt de makelaar inzicht te krijgen in de logistieke stromen. De rol van de makelaar is om te fungeren als verbinder door vraag en aanbod van logistiek bij elkaar te brengen en te fungeren als klankbord voor praktijkcases en plannen. Initiatiefnemers van Bereikbaar Haaglanden en Rijnland zijn de Metropoolregio Rotterdam Den Haag, VNO-NCW West, gemeente Den Haag, TLN en evofenedex.

Locatie (en uitvoeringsperiode)

Regio Haaglanden en Rijnland, sinds 2015

Bijzonder aan dit project

De logistiek makelaar werkt in de hele regio aan de opgave van de duurzame bereikbaarheid van de logistiek. De logistiek makelaar spreekt de taal van de ondernemer, is praktisch en is actiegericht. Er werken landelijk meerdere logistiek makelaars, onder andere in Zuid-Holland, Limburg, Gelderland, Overijssel, Groningen en Utrecht.

Resultaten en lessen

De logistiek makelaar is een onafhankelijk adviseur waarvan bedrijven in de regio al jaren gebruikmaken. Zij ondersteunen overheden en bedrijfs-leven om op regionaal niveau de stadslogistiek efficiënter, slimmer en duurzamer te maken. De logistiek makelaar weet welke uitdagingen er spelen voor bedrijven en welke stappen zij kunnen zetten om te ver-duurzamen. De segmenten waar de makelaar het meeste advies in geeft zijn Stads- en service logistiek, en bouwlogistiek. Nieuwe stromen die nu interessant worden zijn horeca en afvallogistiek

Bedrijven komen met vragen over brandstofbesparing, reduceren van het aantal gemaakte ritten, hoe al het personeel goed mee te nemen in veranderingen (gedragsverandering), en hoe om te gaan met het marktaanbod voor duurzaam transport. De logistiek makelaar helpt hierbij met kennis, inspiratie en concrete acties. Samen met de logistiek makelaar maakt het bedrijf een plan om stappen te zetten tot efficiënter, schoner en slimmer vervoer. Veel successen worden bereikt door klein te starten, omdat bedrijven bereid zijn te beginnen met pilots.

Jaarlijks heeft de logistiek makelaar contact met 70-80 bedrijven en worden tien tot twintig bedrijven geholpen met een plan van aanpak om de logistiek slimmer en schoner in te richten. De makelaar kan bij kortere en langere veranderingstrajecten betrokken zijn. Op de website Bereikbaar Haaglanden staat een lijst met succesverhalen van bedrijven die geholpen zijn door de makelaar. Via de makelaar hebben bijvoor-beeld twaalf bedrijven ervaringen opgedaan met vrachtfietsen tijdens de actie 'Fietsen met je vracht'. Al deze bedrijven zijn daarna overgegaan op transport via vrachtfietsen. Onder andere SPIE maakt na een pilot nu gebruik van vrachtfietsen. GroenCollect haalt nu bij horecabedrijven op het strand het afval duurzaam op en gaat nog veel verder door de restaf-val op te waarderen tot andere producten.

Bij Royal Lemkes zijn de venstertijden anders ingericht. En bij Vastgoed Service scheelt alleen een andere voorraadbeheersing al zestig ritten per week. Ook werkte de makelaar mee aan de realisatie van de Stadshub Den Haag waarbij de overheid launching customer is.

Communicatie over de dienst vindt vooral plaats via de eigen platforms van Bereikbaar Haaglanden en Rijnland, via de campagne Ways2Go en via mond-tot-mond-reclame.

Meer informatie

Zie voor meer informatie Bereikbaar Haaglanden of neem contact op met Michel Oldenburg via: michel.oldenburg@bereikbaarhaaglanden.nl

Over Natuur & Milieu

Natuur & Milieu is een onafhankelijke milieuorganisatie die gelooft in een duurzame toekomst voor iedereen. Wij werken samen met anderen aan duurzame oplossingen op het gebied van energie, mobiliteit, grondstoffen en voedsel. Omdat deze thema's de grootste impact hebben op het bereiken van onze doelen: Nederland klimaatneutraal in 2050 en herstel van biodiversiteit.

Deze brochure is een initiatief van Natuur & Milieu
en tot stand gekomen met ondersteuning van FedEx.

Natuur & Milieu is verantwoordelijk voor de inhoud van dit rapport. Conclusies en aanbeveling in dit rapport zijn het standpunt van Natuur & Milieu. De bevindingen weerspiegelen daarom ook niet noodzakelijkerwijs de opvattingen van FedEx en overige betrokkenen.

Colofon
Natuur & Milieu, Utrecht, oktober 2021

Vormgeving
DeUitwerkStudio

Contact
Natuur & Milieu
E-mail: info@natuurenmilieu.nl
Telefoon: +31 (0)30 233 13 28